

Ulkomaisten tutkintojen tunnustaminen Suomessa

Ulkomailla suoritettu tutkinto

vakk

- “Olen suorittanut tutkinnon ulkomailla. Kelpaako se Suomessa? Kuka tekee päätöksen?”
 - Vastaus näihin kysymyksiin riippuu siitä mihin tarkoitukseen tutkintojen vertailua tehdään.
 - Miksi vertailla tutkintoja?
 - Koska haetaan opiskelupaikkaa Suomesta
 - Koska halutaan päästä työhön Suomessa ja siihen tarvitaan kelpoisuutta
 - Koska halutaan käyttää tutkintonimekettä tai titteliä Suomessa
- Päätöksen tekijöitä eli toimivaltaisia viranomaisia on useita!

Yleistä tutkintojen rinnastamisesta

- Koulutus ja tutkinnot ovat vahvasti kansallisia
- Tunnustaminen jaetaan akateemiseen ja ammatilliseen tunnustamiseen
- Tunnustamisen ja vertailun tarkoitus ratkaisee sen, että kuka tekee päätöksen
- Tunnustaminen antaa tiettyjä oikeuksia, mutta ei tee tutkinnosta suomalaista eikä anna oikeutta käyttää suomalaista tutkintonimekettä
- Tunnustamista ja vertailua ohjaavat kansainväliset ja pohjoismaalaiset sopimukset, EU-direktiivit sekä näiden pohjalta säädetyt lait ja asetukset
- Tutkintojen tunnustamiseen liittyy läheisesti osaamisen tunnustaminen, hyväksiluku, validointi jne.

Akateeminen tunnustaminen: opiskelemaan ulkomaisen tutkinnon pohjalta

vakk

- Akateeminen tunnustaminen tarkoittaa pääsyä koulutukseen ulkomaisen koulutuksen perusteella sekä ulkomaisten opintojen hyväksilukemista osaksi Suomessa suoritettavaa tutkintoa
- Päätökset tehdään aina korkeakoulussa/ oppilaitoksessa
- Opetushallitus antaa tarvittaessa tietoa ulkomaisesta koulutuksesta → kysymykset osoitteeseen tunnustaminen@oph.fi
- Jos tavoitteena on jatkaa opintoja Suomessa, Opetushallituksen päätöstä ei pääsääntöisesti tarvita

Ammatillinen tunnustaminen: työhön ulkomaisen tutkinnon pohjalta

vakk

- Ammatillisella tunnustamisella tarkoitetaan päätöksen tekemistä ulkomailla suoritetun tutkinnon tuottamasta ammattipätevyydestä/kelpoisuudesta.
- Siihen, mikä taho tekee päätöksen ja millainen menettely on, vaikuttavat mm. seuraavat seikat:
 - Onko ammatti säännelty Suomessa?
 - [Säännellyt ammatit Suomessa](#)
 - Tarvitaanko oikeus harjoittaa ammattia vai virkakelpoisuus?
 - Tutkinnon suoritusmaa ja hakijan kansalaisuus
 - Tutkinnon taso: Korkeakoulututkinto vai toisen asteen tutkinto?
 - Onko hakijalla pätevyys tiettyyn ammattiin lähtömaassa?

Ammatillinen tunnustaminen: sään telemättömät ammatit

vakk

- Sään telemättömät ammatit ovat:
 - Yksityisellä sektorilla tehtävä työ
 - Julkisen sektorin tehtävät, joihin ei ole laissa tai asetuksissa määrättyjä kelpoisuusvaatimuksia
- Työnantaja arvioi ulkomaista tutkintoa ja sen tuottamaa osaamista sekä tekee päätöksen koulutuksen sopivuudesta tehtävään.
- Kun kyseessä on korkeakoulututkinto, voi henkilö hakea Opetushallituksen päätöstä tutkinnon tason rinnastamisesta.
- Kun kyseessä on ammatillinen tutkinto, voi henkilö hakea Opetushallituksen asiantuntijalausuntoa. Asiantuntijalausunto ei kuitenkaan tuota virkakelpoisuutta tai ammattipätevyyttä.

Ammatillinen tunnustaminen: säännelyt ammatit

Vakk

- Säänneltyyn ammattiin on laissa tai asetuksissa määritellyt kelpoisuusvaatimukset
- Suomessa on noin 70 säänneltyä ammattia, joista suurin osa terveydenhuoltoalalla.
- Virkakelpoisuudesta päättää Opetushallitus
 - Opetusala, sosiaali- ja terveysala, pelastusala jne.
- Oikeudesta harjoittaa ammattia päättää ao. toimivaltainen viranomainen
 - Terveydenhuollon ammatit (Valvira), eläinlääkärit (Evira) jne.

Opetushallituksen virkakelpoisuuspäätökset

vakk

- Päätökset perustuvat kahteen lakiin:
 - Laki ammattipätevyiden tunnustamisesta (1384/2015) koskee EU/ETA-kansalaisen EU/ETA-maissa hankkiman ammattipätevyiden tunnustamista
 - Laki ulkomailla suorittettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta (1385/2015); koskee muita kuin edellä mainittuja tapauksia

vakk

Opetushallituksen virkakelpoisuuspäätökset

- Yhteistä päätöksenteolle
 - Päätös tehdään henkilökohtaisesta hakemuksesta asiakirjojen perusteella
 - Tutkinnon ja korkeakoulun tulee olla virallisia lähtömaan koulutusjärjestelmässä
 - Päätös antaa kelpoisuuden vaadittavan tutkinnon osalta; esim. Virkaan nimitettäessä voi olla myös muita vaatimuksia (kielitaito).
 - Päätökset kirjoitetaan voimassaolevien kelpoisuusvaatimusten mukaisina
 - Päätös ei anna oikeutta käyttää suomalaisat tutkintonimekettä
 - Päätöksessä voidaan asettaa lisävaatimuksia
 - Päätökset annetaan suomeksi ja ruotsiksi
 - Päätöksestä on valitusoikeus

Lausunnot ulkomaisista toisen asteen tutkinnoista

vakk

- Opetushallitukselta voi hakea lausuntoa silloin, kun ulkomailla suoritettua tutkintoa ei voida rinnastaa suomalaiseen korkeakoulututkintoon.
- Yleisimmin kuseessä on suoritusmaassa virallisen koulutusjärjestelmään kuuluvan toisen asteen ammatillinen tutkinto.
- Lausunnossa annetaan tietoa tutkinnon sijoittumisesta lähtömään tutkintojärjestelmään sekä tietoa tutkinnon lähtömaassa antamasta pätevyydestä
- Lausunnosta voi olla hyötyä työelämässä tai jatko-opintoihin haettaessa
- Lausunto annetaan suomeksi tai ruotsiksi

Esimerkkejä hakumenettelystä

vakk

- *Huomattavia tekijöitä: tunnustamisen tarkoitus, tutkinnon suoritusmaa, kansalaisuus, onko ammatti säännelty Suomessa, tutkinnon taso, tutkinnon tuottama kelpoisuus lähtömaassa*
 - Jos haluat jatkaa opintoja Suomessa
 - Ota yhteyttä korkeakouluun tai vastaavaan oppilaitokseen
 - Jos olet terveydenhuollon ammattilainen ja haluat oikeuden harjoittaa ammattia; riippumatta siitä missä maassa olet tutkinnon suorittanut tai minkä maan kansalainen olet
 - Lähetä hakemuksesi Valviraan
 - Jos olet eläinlääkäri ja haluat oikeuden harjoittaa ammattia; riippumatta siitä missä maassa olet tutkinnon suorittanut ja minkä maan kansalainen olet
 - Lähetä hakemuksesi Eviraan

Esimerkkejä hakumenettelystä

- Jos olet EU/ETA-maan kansalainen ja olet suorittanut ammattipätevyyden tuottavan tutkinnon (korkeakoulututkinto tai muu tutkinto) EU/ETA-maassa (esim. opettaja, sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja)
 - Hae Opetushallitukselta ammatillisen kelpoisuuden tunnustamista täyttämällä hakemus
- Jos olet suorittanut ulkomailla vähintään kolmivuotisen korkeakoulututkinnon, joka tuottaa kelpoisuuden tehtävään, joka ei Suomessa ole säännelty (esim. insinööri, johtaja, ekonomisti, Master of Commerce, ekonomenexamen, Magister Artium): riippumatta suoritusmaasta tai kansalaisuudesta
 - Voit hakea rinnastusta tutkinnon tasoon lähettämällä hakemuksen Opetushallitukselle. Virkaan usein tarvitaan korkeamman asteen koulutus kuten kandidaatin tai maisterin tutkinto. Päätös myös usein auttaa saamaan työtä yksityiseltä sektorilta.

Esimerkkejä hakumenettelystä

vakk

- Jos olet muun kuin EU/ETA-maan kansalainen ja olet suorittanut ammattipätevyyden tuottavan korkeakoulututkinnon (esim. opettaja, sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja) missä maassa tahansa
→ Lähetä hakemuksesi Opetushallitukselle, joka arvioi tutkintosi tasoa ja ammatillista kelpoisuutta
- Jos olet suorittanut ulkomailla ammatillisen tutkinnon tai enintään kaksivuotisen korkeakoulututkinnon, riippumatta kansalaisuudesta
→ Voit hakea asiantuntijalausuntoa Opetushallitukselta. Lausunto voi olla avuksi haettaessa työtä Suomesta.

Miten Opetushallituksen päätöstä haetaan?

vakk

- Päätöstä haetaan toimittamalla täytetty ja allekirjoitettu hakemuslomake tarvittavine liitteineen Opetushallitukselle.
- Hakemuksen liitteeksi tarvitaan aina seuraavat asiakirjat:
 - Virallisesti oikeaksi todistetut jäljennökset tutkintotodistuksesta ja opintosuoritusotteesta
 - Suomessa auktorisoidun kääntäjän laatimat käännökset tutkintotodistuksista ja opintosuoritusotteista, jos alkuperäinen asiakirja on muulla kuin suomen, ruotsin, norjan, tanskan, islannin tai englannin kielellä (virallisesti todistetut jäljennökset käännöksistä)
 - Kansalaisuuden todistava asiakirja

Miten Opetushallituksen päätöstä haetaan?

vakk

- Liitteeksi tarvitaan jossakin tapauksessa myös muita todistuksia ja asiakirjoja
 - Tarkat ohjeet liitteistä löydät hakemusohjeesta.
- Virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä antavat suomalaiset maistraatit tai Suomen ulkomaanedustustot. Myös ulkomaan viranomaisen antamat Apostillella varustetut jäljennökset hyväksytään.
- Hakemus otetaan käsittelyyn vasta, kun hakija on toimittanut Opetushallitukseen kaikki tarvittavat asiakirjat.
- Hakemuksen käsittelyn päätyttyä asiakirjat jäävät Opetushallituksen kirjaamoon,
- Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika vaihtelee 3-4 kuukautta.

Lisätietoja tutkintojen tunnustamisesta

vakk

- Suomeksi: www.oph.fi/tutkintojentunnustaminen
- Ruotsiksi: www.oph.fi/examenserkannande
- Englanniksi: www.oph.fi/recognition

Sivulla on mm. hakulomakkeet ja ohjeet tutkintojen tunnustamisesta sekä lausuntoja varten, tietoa säännellyistä ammateista ja yleisimmin kysytyt kysymykset ko. kielillä. Lisäksi sivuilla on venäjänkieliset ohjeet päätöksen hakemiseksi.

Tiedustelut: tunnustaminen@oph.fi

Muut maat: www.enic-naric.net

Lähteet ja vastuu

vakk

- Tämä esitys on laadittu [Vaasan aikuiskoulutuskeskuksen](#) ja [Sataedun](#) ASO-hankkeessa.
- Esitys on päivitetty viimeksi 31.12.2015
- Esityksen laatija ei ole virallinen tutkintojen tunnustamisen ohjeiden laatija eikä täten vastaa sisällöstä ja päivittämisestä. Virallinen tutkintojen tunnustamisesta vastaava taho Suomessa on [Opetushallitus](#).
- Lähteet: Esitys pohjautuu Opetushallituksen verkkosivuihin, joissa käsitellään tutkintojen tunnustamista. Lisäksi esitys pohjautuu Opetushallituksen ylitarkastaja Johanna Niemen pitämään esitykseen Vaasassa 14.4.2014.

